

Nr 2.

Ankom till riksdagens kansli den 26 januari 1934 kl. 2 e. m.

Utlåtande i anledning av verkställd granskning av militieombudsmannens ämbetsförvaltning.

För den enligt § 42 mom. 2 i riksdagsordningen ett av lagutskotten åliggande granskning av militieombudsmannens ämbetsförvaltning ha båda kamrarna till lagutskott hänvisat militieombudsmannens vid innevarande riksdag avgivna ämbetsberättelse.

Första lagutskottet, som verkställt granskningen, har för ifrågavarande ändamål från militieombudsmansexpeditionen mottagit dels de diarier, vilka år 1933 förts i nämnda expedition och under militieombudsmannens inspektionsresor, dels ock expeditionens registratur för samma år. Därjämte ha på särskild begäran handlingarna rörande vissa av militieombudsmannen handlagda ärenden hållits utskottet tillhanda.

Över den numera fullbordade granskningen får utskottet härmed avgiva utlåtande.

Militieombudsmannen meddelar till en början, att han för att kunna fullgöra ett honom anförtrott uppdrag att vara ledamot i en av Kungl. Maj:t tillsatt särskild kommission för behandling av vissa frågor rörande flygvapnet begagnat sig av ledighet från militieombudsmansämbetet från och med den 3 augusti till och med den 2 september, att han under tiden från och med den 21 juli till och med den 2 augusti samt från och med den 11 till och med den 31 december begagnat sig av den militieombudsmannen enligt 23 § i instruktionen tillkommande rätt till semester, ävensom att ämbetet under nämnda tider uppehållits av byråchefen Sture Centerwall.

Enligt vad i berättelsen härefter omförmäles har förutvarande militieombudsmannen, hovrättsrådet Holger Elliot, under den tid, han förvaltade ämbetet, i Stockholm inspekterat Svea livgarde, arméns intendenturförråd och Första intendenturkompaniet. Den nuvarande innehavaren av ämbetet, revisionssekreteraren och förutvarande statsrådet Torsten Petersson, har företagit ämbetsresor till Stockholms, Jönköpings, Kristianstads och Gävleborgs län, varjämte han i Stockholm inspekterat Livregementet till häst, Fälttelegrafkåren och Stockholms örlogsstation. Tjänsteförrättande militieombudsmannen Centerwall har företagit inspektionsresor till Hallands, Göteborgs och Bohus, Älvsborgs samt Skaraborgs län och har därjämte för särskilt ändamål inspekterat Karlskrona örlogsstation.

Vid inspektionerna har militieombudsmannen biträts av byråchefen vid militieombudsmansexpeditionen och i vissa fall därjämte av byråintendenten vid expeditionen eller av en intendenturofficer eller annan revisionskunnig tjänsteman samt i åtskilliga fall av en byggnadssakkunnig officer. Vid inspektionen av truppförband hava krigsrättsprotokollen, protokollen angående disciplinära bestraffningar, de militära straffregistren, anteckningsböckerna över meddelade tillrättavisningar, kassaförvaltningens räkenskapshandlingar samt handlingar rörande upphandling och redovisning av materiel av olika slag ävensom marketenterirörelsen granskats. Tillika har uppmärksamhet ägnats åt vården av kaserner och materiel, åt hygieniska förhållanden samt åt utspisningen. I samband med inspektionerna av truppförband hava även arrestlokalerna besökts.

Över de under året handlagda ärendena meddelas i ämbetsberättelsen följande översikt:

»På sätt militieombudsmannens ämbetsberättelse till 1933 års lagtima riksdag utvisar, kvarstodo vid början av år 1933 från år 1932 balanserade ärenden till ett antal av 28

Under år 1933 tillkommo ärenden till följande antal:

enligt allmänna diariet 374
enligt diariet över hemliga ärenden 0

Sammanlagda antalet ärenden, som förelegat under år 1933, utgör alltså 402

De 374 ärenden, som tillkommit under år 1933, utgöras av:

ärenden, inkomna från myndighet 35
klagomål eller framställningar från enskilda 87
ärenden, uppkomna under inspektioner eller eljest vid militieombudsmannen åliggande granskning 239
militieombudsmannens organisations- och förvaltningsärenden m. m. 13

Summa 374

Av de från föregående år balanserade 28 ärenden hava 16 utgjorts av klagomål eller framställningar från enskilda samt 12 av ärenden, som uppkommit under inspektioner eller eljest vid militieombudsmannen åliggande granskning m. m.

Till behandling under år 1933 hava alltså förelegat 35 ärenden, som inkommit från myndighet, 103 klagomål eller framställningar från enskilda samt 251 ärenden, som uppkommit under inspektioner eller eljest vid militieombudsmannen åliggande granskning m. m., tillhoppa 389 ärenden av dylika slag.

Av dessa ärenden hava

på grund av återkallelse avskrivits 1
till annan myndighet hänvisats 12
utan åtgärd avskrivits 9
efter vederbörandes hörande eller eljest verkställd utredning avskrivits 278

på grund av stadgandet i 5 § instruktionen för militieombudsmannen fått bero	8
på grund därav att klagande erhållit gottgörelse eller rättelse eljest vunnits blivit avskrivna	40
efter av domstol eller annan myndighet på militieombudsmannens föranstaltande meddelat beslut avslutats	11
till följande år balanserats	30
Summa	89

Av de anhängiggjorda åtalen (därmed jämförliga ärenden) voro vid 1933 års början ännu icke slutligt prövade.....	1
anhängiggjordes under år 1933	10
Summa	11

Av dessa åtal	
hava under året slutligen avgjorts	7
äro vid årets slut på prövning beroende	4
Summa	11

Av hela antalet (402) ärenden äro under året slutbehandlade.....	372
i avvaktan på myndighets beslut eller på utredning vilande	28
på militieombudsmannens prövning beroende	2
Summa	402»

Ämbetsberättelsen upptager vidare såsom bilagor redogörelser dels för anhängiggjorda åtal och därmed jämförliga åtgärder, dels för vissa ärenden, som icke föranlett åtal eller därmed jämförlig åtgärd, dels ock för framställningar till Konungen m. m.

Beträffande åtalen har liksom i föregående ämbetsberättelse en mera fullständig redogörelse ansetts böra meddelas endast för sådana, som under året prövats av första domstol, varemot annat åtal allenast i korthet omnämmts.

I avdelningen »vissa ärenden, som icke föranlett åtal eller därmed jämförlig åtgärd», ha huvudsakligen medtagits sådana ärenden, vilka på grund av de spörsmål, som förelegat, ansetts ha intresse utöver det enskilda fallet.

Under rubriken »Redogörelser för framställningar till Konungen m. m.» redogöres till en början för de åtgärder, som under året vidtagits i anledning av sex tidigare av militieombudsmannen eller tjänsteförrättande militieombudsmannen till Konungen avlätna skrivelser. Vidare omförmas av militieombudsmannen eller tjänsteförrättande militieombudsmannen nedannämnda dagar under år 1933 till Konungen avlätna framställningar, nämligen

den 7 november angående förtydligande bestämmelser ifråga om befälhavares underrättande om uppskov med handläggning av mål vid krigsrätt;

den 5 december angående sammansättningen av krigsrätt vid handläggning av mål från flygvapnet;

den 21 juni angående inskränkande bestämmelser rörande offentlighållandet av militära uppgifter om bestraffningar, tillrättavisningar och sjukdomar;

den 1 september angående manskapets deltagande i kontrollen över utspisningsförhållandena;

den 29 augusti angående ifrågasatt ändring av bestämmelserna om hämtning av värnpliktiga, som uteblivit från tjänstgöring; och

den 30 januari angående ersättning av statsmedel åt värnpliktig för civil klädespersedel, som bortkommit under förvaring i kronans förråd.

Tillika redogöres för av tjänsteförrättande militieombudsmannen avlätna framställningar den 3 augusti angående utspisningsförhållandena m. m. vid Karlskrona örlogsstation och den 8 augusti angående förläggnings- och utspisningsförhållandena vid Kungsholms fort av Karlskrona fästning.

Vid den granskning av militieombudsmannens ämbetsförvaltning, som utskottet grundlagsenligt förehaft, har någon anledning till anmärkning icke förekommit, vilket utskottet härmed för riksdagen

anmäler.

Stockholm den 26 januari 1934.

På första lagutskottets vägnar:

A. ÅKERMAN.

Vid detta ärendes behandling ha närvarit:

från första kammaren: herrar *Åkerman, Klefbeck, Norling, Öhman, Forssell, Wijkström, Karlsson* i Gillberga och *von Heland*; samt

från andra kammaren: herrar *Linnér, Lindqvist, Hedlund* i Östersund, *K. A. Westman, Sjögren*, fru *Östlund*, herrar *Olsson* i Rimforsa och *Rudén*.